

Overleden

In memoriam E.T.G. Elton (1911-2002)

Op 30 juni van dit jaar is E.T.G. Elton overleden. Hij was zo'n 50 jaar actief lid van de NEV. Ondanks zijn hoge leeftijd (hij werd geboren in 1911) en het feit dat hij nagenoeg blind was geworden probeerde hij nog op de hoogte te blijven van entomologisch onderzoek, vooral het onderzoek aan mieren. Sinds het overlijden van zijn vrouw in september 2000 ging zijn gezondheidstoestand echter zodanig achteruit dat hij niet meer actief kon zijn.

Denkend aan Eddie Elton zie ik een gedistingeerde, flegmatieke persoon voor me, die doorgaans nogal zwijgzaam was maar opveerde zodra de rode bosmier, zijn geliefde studieobject, ter sprake kwam. Als oud-medewerker van het vroegere Instituut voor Toegepast Biologisch Onderzoek in de Natuur (ITBON) en het latere Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN) heeft hij de laatste halve eeuw gewerkt aan een populatiedynamische studie van rode bosmieren. Ruim 25 jaar achtereen heeft hij het lot van bosmierennesten in het Nationaal Park 'de Hoge Veluwe' gevolgd, hetgeen waardevolle gegevens heeft opgeleverd over uitsterf- en kolonisatiekansen van nestpopulaties. Daarbij concentreerde hij zijn onderzoek steeds meer op factoren die de uitsterfkansen van bosmierenvolken beïnvloeden, zoals predatie door groene specht, de aanwezigheid van mierengasten (voornamelijk de kortschildkever *Atemeles pubicollis*) en de mogelijkheid van het overbrengen van de ziekte van de labiaalklier ('pseudogynenziekte') door deze kever. Voor het onderzoek van de laatste twee factoren maakte hij gebruik van een van de klimaatkamers van het instituut in Arnhem, waar hij een reeks kunstnesten had geïnstalleerd. Een deel van de resultaten zijn verwerkt in publicaties, maar veel van zijn gegevens zouden nog gepubliceerd kunnen worden. Een aantal leden van de mierenwerkgroep van de NEV wil proberen dit alsnog te doen. Het is jammer dat Eddie daarbij niet meer kan helpen.

Met zijn heengaan zijn we een bescheiden oud-collega kwijt die meer in zijn hoofd had dan hij aan het papier durfde toevertrouwen. We wensen zijn dochter Olga en zijn kleinkinderen sterkte bij het verwerken van het verlies.

Literatuur

- Elton ETG 1956. The artificial establishment of wood ant colonies for biological control in The Netherlands. Proceedings of the tenth International Congress of Entomology, vol. 4: 573-58.
- Elton ETG 1958. Over het fourageren van de rode bosmier. *De Levende Natuur* 61: 155-160.
- Elton ETG 1973. Spechten en rode bosmieren. *De Schouw* 20 (2): 46-49.
- Elton ETG 1975. Spechten en rode bosmieren. *Vogeljaar* 23: 55-58.
- Elton ETG 1977. On a disease of the labial glands in *Formica rufa* L. and *F. polyctena* Foerst. (Hym., Formicidae). Proceedings of the 8th International Congress IUSI, Wageningen: 138-139.
- Elton ETG 1975. Females of *Formica rufa* L. (Hym., Formicidae) with enlarged labial glands. *Insectes Sociaux* 22: 405-414.
- Elton ETG 1977. Het kunstmatig stichten en verplaatsen van kolonies van de rode bosmier. *Bosbouwvoorlichting* 8: 109-112.
- Elton ETG 1989. On transmission of the labial gland disease in *Formica rufa* and *Formica polyctena* (Hymenoptera, Formicidae). Proc. Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen, Series C, 92: 415-459.

Elton ETG 1991. Labial gland disease in the genus *Formica* (Formicidae, Hymenoptera). *Insectes Sociaux* 38: 91-93.

Bram Mabelis
Alterra, Wageningen

In memoriam Dirk Vunderink (1931-2002)

Bij de Lentevergadering van de NEV op 20 april 2002 werd Dirk ('Dick') Vunderink benoemd tot lid van verdienste. Dat gebeurde voor zijn inzet als secretaris-penningmeester van de Uyttenboogaart-Eliassen Stichting (UES). De NEV wilde in de benoeming van Dick ook haar waardering uitspreken voor de inzet van de bank Mees Pierson voor de leden van de NEV. Het bestuur wist dat Dick ernstig ziek was en heeft daarom niet willen wachten met het voorstel om hem lid van verdienste te benoemen totdat hij zijn functie zou neerleggen. Toch kwam het bericht van zijn overlijden op 11 augustus 2002 nog onverwacht en veel te snel.

Dick was een bekwaam secretaris-penningmeester. Als imker droeg hij de entomologie een warm hart toe, al realiseerde hij zich goed dat naar de huidige inzichten de belangen van bescherming van insecten en het houden van bijen kunnen interfereren. Dick heeft zich meer dan gemiddeld ingezet om de UES, die toch een soort steunstichting van de NEV is, een succes te maken. Het is een goede traditie dat de 'bankleden' in het UES-bestuur zich vooral inzetten om geld beschikbaar te maken voor het echte amateuronderzoek. Hij heeft dat ook steeds van harte ondersteund. Dat betekende voor hem veel extra werk, omdat veel aanvragen niet de degelijkheid hadden die het bestuur graag ziet. Ook het inleveren van de verslagen wil nog wel eens extra lang duren. Dat heeft Dick steeds voortreffelijk opgevangen.

Dick had een groot gevoel voor verantwoordelijkheid. Alle stukken waren steeds punctueel voorbereid en de vergaderingen konden daardoor altijd efficiënt verlopen. Ook vervulde Dick dezelfde functie van secretaris-penningmeester voor de Van Groenendael-Krijger Stichting, die is opgezet voor de bewerking van de grote insectencollectie met dezelfde naam die bewaard wordt in het Zoölogisch Museum van Universiteit van Amsterdam.

Dick was iemand met wie alle bestuursleden buitengewoon plezierig hebben samengewerkt. Het was een eer dat hij lid van verdienste van onze vereniging wilde zijn, en wij betreuren het dat hij dat slechts zo kort heeft mogen zijn.

Jan van Tol
Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis,
Leiden